

BESLUT

2018-10-01

Dnr: 18/00876

SAKEN

Ekot, P1, 2018-03-11, kl. 8.00, inslag om val på Kuba; fråga om saklighet

BESLUT

Inslaget fälls. Det strider mot kravet på saklighet.

FÖRELÄGGANDE

SR ska på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut.

INSLAGET

Inslaget handlade om val på Kuba och bland annat följande sades.

(Nyhetspresentatör) – Kuba håller i dag parlamentsval, ett val som innebär början på slutet för familjen Castros tid vid makten. Parlamentsledamöterna, som alla tillhör kommunistpartiet, kommer den nittonde april i år att välja Raoul Castros efterträdare på presidentposten men oppositionen kallar valet för en fars. (Utrikeskorrespondent) – Över åtta miljoner kubaner kan i dag gå till valurnorna för att välja representanter till regionala församlingar och till Kubas nationalförsamling, där ledamöterna sitter i fem år. De kommer den nittonde april välja Kubas nästa president, vicepresident och resten av de regeringsråd som i praktiken styr ön. En viktig detalj skiljer valet från andra. Enligt Kubas grundlag kan du enbart väljas om du tillhör kommunistpartiet. Andra partier är inte tillåtna.

ANMÄLAN

Anmälaren är kritisk till att utrikeskorrespondenten sa att endast personer utsedda av kommunistpartiet fick delta i valet till Kubas nationalförsamling enligt landets grundlag. Anmälaren anför därtill följande. Genom att inte korrekt återge hur valen sker i enlighet med Kubas grundlag gav korrespondenten en felaktig bild av valet. Korrespondenten nämnde inte att det är ett strikt personval och att inga partier får delta. Nomineringar sker via olika folkliga massorganisationer så som fackföreningar.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio (SR) anser att inslaget överensstämmer med kravet på saklighet och anför sammanfattningsvis följande.

Valet till Kubas nationalförsamling är i teorin ett personval och innefattar val av representanter till regionala församlingar och till nationalförsamlingen. I praktiken är det dock endast ledamöter som godkänts av kommunistpartiet som tillåts ställa upp. Det är kommunistpartiet (Partido Comunista de Cuba) som avgör vilka delegater som kan komma i fråga för att bli valda. Det finns således inga partier att välja mellan. Att partier inte deltar i valet är således underförstått i inslaget.

Även flera andra organisationer och institutioner beskriver Kubas parlamentsval på ett liknande sätt som i det aktuella inslaget. Det råder således en klar uppfattning om att det är kommunistpartiet som i praktiken avgör vilka delegater som kan komma ifråga att bli valda i det kubanska parlamentsvalet. SR hade därför välgrundad anledning att beskriva Kubas parlamentsval som ett val där de som tillhör kommunistpartiet kan väljas, medan andra partier i praktiken inte är tillåtna. Att inte återge hur valet ska ske enligt Kubas grundlag kan inte innebära att inslaget blev osakligt eller vilseledande.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SR ska utöva sändningsrätten och sakligt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (14 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Granskningsnämnden får besluta att ett programföretag som brutit mot villkor i sitt sändningstillstånd på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut (17 kap. 10 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att det i inslaget sades ”Enligt Kubas grundlag kan du enbart väljas om du tillhör kommunistpartiet.” Då SR i sitt yttrande inte visat grund för uttalandet strider inslaget mot kravet på saklighet. Vad SR anfört om att det i praktiken endast är ledamöter som godkänts av kommunistpartiet som tillåts ställa upp ändrar inte den bedömningen.

Detta beslut har fattats av Malin Bonthron, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Staffan Dopping, Bo-Erik Gyberg och Gunnar Springfeldt efter föredragning av Cecilia Smitt Meyer.

På granskningsnämndens vägnar

Malin Bonthron

Cecilia Smitt Meyer

Originalhandling med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.